Journal of Marine Medicine
Winter 2026, Volume 7, Issue 4 (Special Issue: Policy Brief)
Pages: 86-89
10.30491/7.4.86

The Impact of Ethical Intelligence Training on Clinical Performance and Job Satisfaction of Nurses

Amirhossein Yadolahi [1], Yasin Zangarki Farahani [1], Hasan Gorzin [1], Batool Nehrir [2] *

[1] Student Research Committee, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran
[2] Health Management Research Center, School of Nursing, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Received: 7 January 2026 **Accepted:** 21 January 2026

Abstract

Improving the quality of care and enhancing nurses' job satisfaction are among the key priorities of healthcare systems. This quasi-experimental study was conducted with 120 nurses at Baqiyatallah Hospital to investigate the effect of ethical intelligence training on clinical performance and job satisfaction. Results indicated that ethical intelligence training significantly increased nurses' ethical intelligence and job satisfaction. Although clinical performance improved in the intervention group, the change was not statistically significant. This study emphasizes that strengthening ethical intelligence through continuous educational programs can serve as an effective strategy to enhance the quality of nursing care delivery.

Keywords: Ethical intelligence, Nurse, Job satisfaction, Clinical performance, Ethical intelligence training

***Corresponding author:** Batool Nehrir, **Email**: rnehrir1739@yahoo.com
Address: Health Management Research Center, School of Nursing, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

مجله طب دریا
دوره ۷، شماره ۴، زمستان ۱۴۰۴ (ویژه نامه خلاصه سیاستی)
صفحات: ۸۹-۸۶
10.30491/7.4.86

تأثیر آموزش هوش اخلاقی بر عملکرد بالینی و رضایتمندی شغلی پرستاران

امیرحسین یدالهی [۱]، یاسین زنگارکی فراهانی [۱]، حسن گرزین [۱]، بتول نحریر [۲]*

[۱] کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله، تهران، ایران
[۲] مرکز تحقیقات مدیریت سلامت، دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله، تهران، ایران

دریافت مقاله: ۱۴۰۴/۱۰/۱۷ **پذیرش مقاله:** ۱۴۰۴/۱۱/۰۱

چکیده

بهبود کیفیت مراقبت و افزایش رضایتمندی شغلی پرستاران از اولویت‌های نظام سلامت است. این پژوهش نیمه‌تجربی با مشارکت ۱۲۰ پرستار در بیمارستان بقیه‌الله (عج) انجام شد و تأثیر آموزش هوش اخلاقی را بر عملکرد بالینی و رضایتمندی شغلی بررسی کرد. نتایج نشان داد آموزش هوش اخلاقی باعث افزایش معنی‌دار سطح هوش اخلاقی و رضایتمندی شغلی پرستاران شد. هرچند عملکرد بالینی در گروه مداخله افزایش یافت، اما از نظر آماری معنادار نبود. این مطالعه تأکید می‌کند که تقویت هوش اخلاقی از طریق برنامه‌های آموزشی مداوم می‌تواند مسیر مؤثری برای ارتقای کیفیت ارائه خدمات پرستاری باشد.

کلیدواژه‌ها: هوش اخلاقی، پرستار، رضایتمندی شغلی، عملکرد بالینی، آموزش هوش اخلاقی

*نویسنده مسئول: **بتول نحریر**. پست الکترونیک: rnehrir1739@yahoo.com
آدرس: مرکز تحقیقات مدیریت سلامت، دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله، تهران، ایران.

مقدمه

پرستاران بخش اصلی نیروی انسانی نظام سلامت را تشکیل می‌دهند و کیفیت مراقبت ارائه‌شده تا حد زیادی به عملکرد بالینی و رضایتمندی شغلی آنان وابسته است (۱،۲). فشارهای کاری، تنش‌های روانی و چالش‌های اخلاقی از جمله عوامل تهدیدکننده عملکرد و رضایتمندی پرستاران هستند (۳).

طبق پژوهش‌های مختلف، رعایت اصول اخلاقی و توانایی تصمیم‌گیری اخلاقی نقش تعیین‌کننده‌ای در بهبود کیفیت مراقبت دارد (۴،۵). «هوش اخلاقی» شامل مؤلفه‌هایی همچون درستکاری، مسئولیت‌پذیری، دلسوزی و بخشش است و می‌تواند رفتار حرفه‌ای پرستاران را جهت‌دهی کند (۴،۶). این پژوهش با هدف تعیین تأثیر آموزش هوش اخلاقی بر عملکرد بالینی و رضایتمندی شغلی پرستاران انجام شد.

روش‌ها

نوع مطالعه: نیمه‌تجربی

محل و زمان: بیمارستان بقیه‌الله (عج)، تهران، سال ۱۳۹۷–۱۳۹۸

نمونه: از میان جامعه ۱۲۰۰ نفره پرستاران، ۱۲۰ نفر به‌صورت تصادفی انتخاب شدند. پرستارانی که نمره هوش اخلاقی کمتر از ۷۹ داشتند (۹۰ نفر) به دو گروه شاهد و آزمون تقسیم شدند.

مداخله: گروه آزمون طی دو روز (مجموع ۸ ساعت) آموزش هوش اخلاقی دریافت کرد.

ابزارهای جمع‌آوری داده‌ها:

- پرسشنامه هوش اخلاقی لنیک و کیل
- پرسشنامه عملکرد بالینی (NCPQ)
- پرسشنامه رضایتمندی شغلی (JDI)

سنجش: سه‌مرحله‌ای (قبل از مداخله، بعد از مداخله، دو ماه بعد)

تحلیل داده‌ها: نرم‌افزار SPSS20

نتایج

دموگرافیک: دو گروه از نظر سن، جنس، سابقه کار و مدرک تحصیلی همگن بودند.

میانگین نمره هوش اخلاقی گروه آزمون پس از مداخله به‌طور معنی‌داری افزایش یافت (میانگین ۶۷/۷۸ در برابر ۴۶/۷۳ در گروه شاهد ($p<0.005$)؛ رضایتمندی شغلی نیز در گروه آزمون افزایش معنی‌دار نشان داد ($p<0.005$). عملکرد بالینی در گروه آزمون افزایش یافت اما تفاوت آن با گروه شاهد از نظر آماری معنادار نبود.

کاهش سطح هوش اخلاقی ۲ ماه پس از مداخله نشان می‌دهد که تداوم آموزش برای حفظ اثر ضروری است.

بحث و نتیجه‌گیری

آموزش هوش اخلاقی نقش مهمی در ارتقای هوش اخلاقی پرستاران و بهبود رضایتمندی شغلی آن‌ها دارد. هرچند تأثیر بر عملکرد بالینی معنادار نبود، روند افزایش نمرات نشان می‌دهد که با تداوم آموزش، امکان مشاهده تأثیرات پایدارتر وجود دارد. ماهیت اخلاقی حرفه پرستاری ایجاب می‌کند که آموزش‌های مرتبط با هوش اخلاقی به‌صورت مداوم در برنامه‌های توسعه حرفه‌ای کارکنان ادغام شود.

توصیه‌های سیاستی

- **گنجاندن آموزش هوش اخلاقی** در برنامه‌های ضمن خدمت برای پرستاران.
- **اجرای دوره‌ای و مداوم آموزش‌ها** برای جلوگیری از کاهش تدریجی هوش اخلاقی.
- **ارزیابی منظم عملکرد بالینی و رضایتمندی شغلی** با ابزارهای استاندارد در بیمارستان‌ها.
- **توسعه برنامه‌های حمایتی روان‌شناختی** برای کاهش فشارهای شغلی پرستاران.
- **تدوین پروتکل اجرایی مبتنی بر یافته‌های پژوهش** جهت استقرار آموزش هوش اخلاقی در مراکز درمانی.
- **تقویت محیط اخلاقی بیمارستان** از طریق تقویت رفتارهای حمایتی، ارتباطی و حرفه‌ای.
- **استفاده از مدل‌های ترکیبی آموزش** (کارگاه، سناریوهای اخلاقی، شبیه‌سازی بالینی).

تشکر و قدردانی: از همه اساتیدی که در غنای مطالب حاضر یاری‌رسان بودند، نهایت تشکر و قدردانی به عمل می‌آید.

نقش نویسندگان: همه نویسندگان در نگارش اولیه مقاله یا بازنگری آن سهیم بودند و همه با تایید نهایی مقاله حاضر، مسئولیت دقت و صحت مطالب مندرج در آن را می پذیرند.

تضاد منافع: نویسندگان تصریح می کنند که هیچ گونه تضاد منافعی در مطالعه حاضر وجود ندارد.

منابع

1. Cheraghi R, Parizad N, Alinejad V, et al. The effect of emotional intelligence on nurses' job performance: the mediating role of moral intelligence and occupational stress. BMC Nurs. 2025;24:130.

2. Mehralian G, Bordbar S, Bahmaei J, et al. The impact of emotional and moral intelligence on nurses' organizational commitment. BMC Nurs. 2024;23:800.
3. Alinejad V, Parizad N, Cheraghi R, et al. Evaluation of occupational stress and job performance in Iranian nurses: the mediating effect of moral and emotional intelligence. BMC Psychiatry. 2023;23:769.
4. Nobahar M, Yarahmadi S, Raiesdana N, Shahidi Delshad E, Hajizadegan F, Ebrahimzadeh F. Predicting moral intelligence in nursing students and its relationships with self compassion, and cultural competence. BMC Nurs. 2022;21:327.
5. Hadian Shirazi Z, Sabetsarvestani R. Moral intelligence in nursing: an evolutionary concept analysis. Nurs Pract Today. 2021;8(4):288-98.
6. Mousavi SR, Hassanvand P, Mahmoudi A, Hosseinigolafshani SZ, Rajabi M, et al. The relationship between emotional intelligence and the moral performance of nurses. J Nurs Midwifery Sci. 2023;10(4):e141609.